

Lwowie – profesor Kazimierz Matusiak powrócił ponownie w Lublinie, kiedy to objął kierownictwo Katedry Botaniki w tamtejszej Wyższej Szkole Rolniczej. W końcu lat pięćdziesiątych dzięki Niemu powstał tam poważny ośrodek badań ekologiczno-algologicznych. W oparciu o zorganizowaną przez Niego stację terenową na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim rozwinięte zostały badania limnologiczne szeregu jezior i torfowisk, wtedy jeszcze przyrodniczo unikatowej krainy. Profesor Kazimierz Matusiak był także pionierem w polskiej algologii eksperymentalnej inicjując w Katedrze Botaniki WSR w Lublinie badania nad mechanizmem antagonistycznego działania glonów na bakterie. W wyniku tych badań w latach następnych powstało wiele cennych prac naukowych wyjaśniających znaczenie substancji antybiotycznych wytwarzanych przez glony dla ekofizjologii bakterii wodnych.

W 1969 roku profesor Kazimierz Matusiak rozpoczął pracę w Uniwersytecie Warszawskim, gdzie stworzył Zakład Mikrobiologii Środowisk w Instytucie Mikrobiologii. W Zakładzie tym, którego był kierownikiem aż do odejścia na emeryturę, prowadzone były badania o charakterze podstawowym i aplikacyjnym nad wykorzystaniem mikroorganizmów (glonów i bakterii) w procesach mikrobiologicznego oczyszczania ścieków przemysłowych (rafineryjno-petrochemicznych i azotowych). Profesor Kazimierz Matusiak kontynuował ponadto swoje wieloletnie zainteresowania limnologiczno-ekologiczne. Był inicjatorem nowego kierunku badań z zakresu ekofizjologii i ekologii mikroorganizmów wodnych. W początkowym okresie badania te, prowadzone przez nieliczny zespół młodych asystentów, dotyczyły przede wszystkim poznawania różnorodnych wzajemnych relacji i związków metabolicznych pomiędzy glonami i bakteriami w hodowlach i w naturalnych środowiskach wodnych. W następnym okresie podjęto eksperymenty typowo ekologiczne *in situ* w wielu jeziorach, prowadząc je w oparciu o utworzoną bazę terenową na Pojezierzu Mazurskim w Mikołajkach. Po kilku latach, dzięki ogromnej pomocy i przychylności profesora Kazimierza Matusiaka, powstał w Zakładzie Mikrobiologii Środowisk UW aktywny i dynamicznie rozwijający się zespół naukowy, który stał się później zalążkiem obecnego Zakładu Ekologii Mikroorganizmów UW i którego dorobek jest dziś powszechnie znany i ceniony w kraju i na świecie.

W 1980 roku profesor Kazimierz Matusiak przeszedł na emeryturę, ale nadal żywo uczestniczył w życiu naukowym Zakładu Mikrobiologii Środowisk UW i Zakładu Biologii Wód PAN w Krakowie, służąc swoją wszechstronną wiedzą i będąc nieocenionym doradcą i nauczycielem dla wielu kolegów i uczniów. Profesor Kazimierz Matusiak był także aktywnym członkiem wielu towarzystw naukowych, rad naukowych instytutów oraz wieloletnim przewodniczącym Komisji Mikrobiologii Wody i Ścieków Komitetu Mikrobiologicznego PAN. We wszystkich instytucjach naukowych, w których pracował, stwarzał nowe zespoły naukowe, współpracując równocześnie z wieloma innymi placówkami. Dbał o wszechstronny rozwój młodych pracowników naukowych, co zaowocowało licznymi doktoratami i habilitacjami przeprowadzonymi pod Jego kierownictwem.

W bogatym dorobku naukowym zmarłego Profesora, obejmującym różnorodne zagadnienia gleboznawstwa, botaniki i mikrobiologii, wyróżniają się prace dotyczące ekologii drobnoustrojów, a zwłaszcza współzależności pomiędzy glonami i bakteriami, oraz badania znajdujące zastosowanie w praktyce nad biologicznym oczyszczaniem ścieków przemysłowych. Profesor Kazimierz Matusiak jest także współautorem jedyne dotychczas opublikowanego w kraju polskiego podręcznika „Mikrobiologia wód”.

Profesor Kazimierz Matusiak był powszechnie lubiany i szanowany przez wszystkich, których był wychowawcą i nauczycielem, którym przypadł zaszczyt wspólnej z Nim pracy. Był człowiekiem obdarzonym niepospolitym poczuciem „lwowskiego” humoru. Dla wielu z nas pozostanie wiecznie żywy w naszej pamięci. Nasz przyjaciel „Dzidek” spoczywa na Cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Ryszard J. Chróst